

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések
A kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 166. szám.

Hétfő, július 23.

A vármegye.

— július 23.

A költségvetési vita során kétségte-
lenül első rangú érdeklődést és figyelmet
keltettek, a belügyi tárca költségvetésének
tárgyalásánál, Andrássy Gyula gróf belügy-
miniszter kijelentései a vármegyéről.

Bár a parlamenti gépezet kerekéi már
tulrobogtak a vármegyei kérdéseken, vissza
kell térni reájuk és meg kell rögzíteni a
belügyminiszternek ide vonatkozó nyilat-
kozatait.

A belügyminiszter beszédéből megtud-
tuk mindenekelőtt azt, ami különben
előrevetette árnyékát, — hogy szó sem
lehet többé a közigazgatás államosításáról.
Marad tehát a vármegye annak, ami nyolc-
száz éven át volt: a magyar alkotmány
védőbástyájának.

Pedig a közigazgatás államosítása év-
tizedek óta majd minden kormány pro-
gramjában befoglaltatott. Egész irodalom
fejlődött ki az államosítás körül s eddig
jóformán az egész ország közvéleménye
helyeselte az államosítást. A politikai pár-
tok közül csak a függetlenségek küzdöttek
ellene, ezek inkább dogmatikus elveikből
folyólag, mint meggyőződésből. Szapáry
Gyula kormányzása alatt már a törvény-
javaslat is elkészült, de az olyan volt,
hogy megbukott a képviselőházban. Csak
két szakasza emelkedett törvényerőre, a
melyben ki van mondva, hogy a közigaz-
gatás a vármegyékben állami feladatot
képez és hogy a közigazgatást az állam
által kinevezett tisztviselők teljesítik.

Ez a rövid törvény azonban soha nem
lépett életbe. Most pedig azt mondja
Andrássy gróf, hogy ezt a törvényt ki-
törölteti a magyar corpus iurisból. Mert a
mostani kormány nemcsak államosítani
nem szándékozik a közigazgatást, hanem
inkább az önkormányzat jogkörét szélesíti
ki, hogy erőt, öntudatot, egészséges szelle-
met vigyen be a közigazgatásba. A közel

multban lefolyt küzdelem ugyanis arról
győzte meg a nemzet többségét, hogy a
vármegyék önkormányzatára az alkotmány-
védelem szempontjából ma is szükség van.
Mert a vármegyék ma is nagyobb támasz-
tékai a magyar szabadságnak, mint maga
a törvényhozás. A hatalom parancsszava
egyszerűen elnémitotta a törvényhozást.
Fabricius ezredes ur és néhány század
katona elégséges volt ahhoz, hogy a par-
lament kapuja bezáruljon. De a vármegye
erősebben tartotta magát. Itt nem igen
használt a karhatalom. Bárhány tisztvise-
lőt mozdított el a mult kormány, a vár-
megye hazafias szelleme élt és eleven til-
takozás volt minden erőszak ellen. Még a
sajtónak is többet tudott ártani a hatalom,
mint a vármegyének.

Természetes, hogy ilyen körülmények
közt alig gondol valaki az államosításra?
Aki eddig hive volt ennek a tervnek, az is
lemondott róla, mert nemzetünk fontosabb
érdekei ezt így követelik. És mert minden
doktrínér szempontnál hangosabban beszél
maga az élet és a tapasztalás. Kár volna
nemzetünk lelkéből kitépni azt a gyökeret,
amely nyolcszáz éven át közvetítette a
szervezet vérkeringését. Az új intézmény
bizonyára jobb volna az államigazgatás
egyöntetűsége szempontjából; de fajunk
ellenálló képessége szenvedne csorbát. A
kiegyezés óta úgy hittük, nem lesz többé
szükségünk ez ellenállásra. A közelmúlt
tapasztalatai azonban meggyőzhettek ben-
nünket arról, hogy alkotmányunk védelmét
csak önnönmagunknál kereshetjük.

Világos tehát, hogy a jelenlegi kor-
mány, amely a nemzeti küzdelemből sar-
jadt ki, minden erejével arra törekszik,
hogy a vármegyék létalapját minél jobban
megerősítse és azok fennállását biztosítsa.

A kormánynak ez az erős szándéka
azonban csalódást fog kelteni országszerte
a vármegye tisztviselői körében. Mert tul-
nyomó részük abban a reménységben vál-
lalt közhivatalt, hogy az államosítás küszö-

bön van. Nem kell tehát egy alárendelt
szolgabírói, vagy egyéb állásban meg-
öregednie, hanem tehetségének és munka-
erejének megfelelőleg tér nyílik előmenete-
lre az állami igazgatás legmagasabb ál-
lásaiboz.

Ezt a csalódást el kell oszlatni, vagy
legalább a minimumig enyhíteni s a vár-
megyei tisztviselők igényeit ki kell elégi-
teni olyan mértékben, hogy helyzetük tel-
jesen megfelelően az állami tisztviselők
helyzetének. Ugy gondoljuk, hogy ez nem
is fog elmaradni, mert a belügyminiszter
nyilatkozatai sejtetik már most is, hogy az
alkotmányos biztosítékokon kívül meg-
teremti a tisztviselői kar megélhetésének
és előmenetelének biztosítékait is. Hihető,
hogy a vármegyei tisztviselők erről rövid
idő alatt teljes bizonyosságot is nyernek.
Amint, hogy való is.

A papiros buza.

A „Torontál” 153. számában „A gabona ára”
című cikkemben a papirosbuzza káros hatásával
foglalkozva felemlítettem, hogy mily intézkedések
teendők, hogy gazdáink ne kénytelenitessenek a
mesterségesen leszorított gabonaár mellett buzá-
jukat eladni és egyben hangsúlyoztam, hogy
Torontálmegye, mint a gabonatermelés mennyi-
sége tekintetében az ország legelső vármegyéje,
hivatott a kezdő lépés megtételére.

Mint Torontálmegye törvényhatósági bi-
zottságának tagja az erre vonatkozó indítványo-
mat a legközelebbi közgyűlésre be fogom ter-
jeszteni.

Feltéve most már, hogy indítványom a
törvényhatósági bizottság által elfogadtatik és a
törvényhozás is a küldendő felirat szerint a
törvényes intézkedéseket megteszi, mégis, míg
mindez megtörténik, nemcsak a folyó, de a jövő
évi termés is rég el van adva és a beszárt
elégge el nem ítelhető eljárása által a nemzeti
vagyon néhány millióval megkárosítva.

Ezt kellene tehát legelső sorban minden
tőlünk telhető módon megakadályozni!

Indítsunk tehát mozgalmat a hörszének ezen
káros kinövésére, a nemzeti vagyonnak ezen meg-
károsítása ellen!

A „TORONTÁL” tárcája.

Az életmentő.

A minap Chicagóból New-Yorkba utaztam.
Kora reggel kijövök a hálókupéból s látom, hogy
a vonat nyílt pályán áll. A kalauz azt mondta,
hogy már másfél órája állunk itt. Az igazak
álmat aludtam, nem tudtam semmiről. Most gyors-
san felöltözök, kitekintek és látom, hogy a
vonat egy kis falu közelében van. Megreggeliztem
s aztán az enyhe tavaszi levegőben a vonat
mellett sétálgattam.

A vonatvezető türelmesen várta az indulás
jelét. Mindig érdeklődtem lokomotivok iránt.
Beszédbe elegyedtem a gépészszel, szivart kínál-
tam neki, mire közlékenyebb lett és magához
hitt. Körülbelül negyvenéves, jóképű, kedélyes
ember volt. Elmagyarázta a gépszerkezetek ren-
deltetését, összefüggését. Megnéztem mindent jól,
eközben a falon aranykeretet pillantottam meg,
melyben mintha tücsök lett volna.

— Mi ez? Diszités? — kérdeztem. A gépész
mosolygott.

— Az is, de főképp emlék. Ez a tücsök
nekem és még kétszázötven embernek életét
mentette meg.

— Ez a kis bogár? Hogy lehetett az?

— Ráérünk, elbeszélhetem.

Kényelmesen elhelyezkedtem s figyelmesen
hallgattam az elbeszélést.

— Nemrég, vagy egy évvel ezelőtt tör-
tént. Ugyanezt a vonatot vezettem, ugyanezzel a
lokomotivval. Jim volt a fűtőm, aki most is itt
van a vonaton. Nézzte, ott áll a távirtdahivatal-
nál. Jó fiu, de nagyon babonás. Szellemeire,

álomokra, sejtelmekre esküszik. Ezelőtt kinevet-
tem, mióta a fekete asszonyt láttuk, nem teszem.

Egyszer éjjel egy órakor indultunk el, hat
órákor S. állomáson kellett volna megérkeznünk.
Nagyon viharos éjszaka volt, szélvész dühöngött
s szakadt az eső. Bódékn ablakához egész zuha-
tagok csapódtak.

— Nehéz utunk lesz, — mondá Jim. —
Bár már vége volna.

— Mi aggaszt úgy, öreg gyerek? — kér-
dem tőle.

— Nem tudom. Vigyázz, valami baj fog
ma esni.

— Ostobaság. Megáztál s félsz a széltől.

Az igazat megvalva egy kiesit magam is
szepegtem, csak rösteltem a fűtőm előtt. Vona-
tunkat összeállítottuk. Legnagyobb részt hálók-
kupéból állt s enyem éppen nem nyugtatott
meg az a gondolat, hogy sok száz ember élete
van rám bízva. Elindultunk, neki viharok és
éjszakanak, át kereszteléseken, míg meynyör-
gösszerű robajjal a hidon keresztül a hegyek
közé nem jutottunk, melyeknek szunnyadó vissz-
hangját a lokomotiv éles fűtyszava felébresztette.
Itt meghuztam a szelepet s lassu egyenletes
menetben haladtunk tovább. A kipróbált jó
lokomotiv ötven mértföldet tett meg óránként.

Az első vizállomáson még egyszer meg-
vizsgáltam mindent, Jim a lámpák után nézett.
Minden rendben volt, tovább robogtunk. Jim erő-
sen fűtött, szinte elrepültünk a szendergő
helységek mellett. Egyszerre közvetlen ma-
gam előtt olyat pillantottam meg, hogy
szinte meghűlt bennem a vér. Egy asszony
óriási alakja, fekete köpenyben, karjait kísér-
tetiesen lóbálta. Szinte rámeredtem, ő még egy
utolsó int és eltűnik. Rémületemben a fékhöz

sem tudtam nyulni. Jim éppen a tűznél volt el-
foglalva. Mikor aztán föltekintett, csodálkozva
kiáltott fel:

— Mi az? Tán kísértetet lát?

Nem tudtam neki nyomban felelni. Izgatott
voltam még. Egy szakadó folyamán átvezető hid-
hoz közeledtünk. Még nyugtalanabb lettem. Alig
egy mértföldnyire voltunk már csak a víztől.
Ekkor Jim iszonyuan fölkiált és reszkető kézzel
egy irányba mutat. Oda nézek, megremegtem,
a fekete asszony megint ott volt a síneken.
eztúttal a vonat lámpáitól megvilágítva. Majd
mozdulatlanul állt, majd táncolt, de egyre intett
... vissza.

— Az isten szerelméért, — könyörgött Jim,
— ne menjünk a hidon át.

A félelem szinte megdermesztett. Minden
erőmből fékeztem. Hogy miért, magam sem
tudom. Mikor megálltunk, zúgott a víz előttünk.
Leszálltam a bódéból, a vonat vezetője
előlem jött.

— Mi történt? — kérdé bosszusan. Röstel-
kedtem. Asszony se közel, se távol, a szakadó
esőben őt lépésnyire nem lehetett látni.

— Jelenést láttunk — dadogtam. — Nem
tudom, mi volt, nagy fekete női alak, amely
egyre visszaintett beennünket.

A hivatalnok a fejét csóválta.

— Megbolondult? Sajnálom őnt, de hisz
a hid itt van, gyerünk, nézzük meg.

Alig megyünk husz méternyire, megré-
mülve állunk meg. Fekete örvény tátongett
előttünk, melyből a habok zúgása hallatszott
fel. A nagy esőzésekől a folyó nagyon meg-
dagadt, az ár elsodorta a hidat, csak néhány
hasadt fagerenda és megörbült vasdarab maradt
a pillérekben. Távol künö a homályban pedig

Ne engedjük meg, hogy a spekulánsok egy része: a beszárt kénye-kedve szerint továbbra is leszorítsa a buza árát akkor, amikor ez nem indokolt, amikor a külföldön mindenütt a buza ára napról-napra emelkedik.

A beszártak ezen eljárása és a gazdák-nak nembánomságából azt lehetne következtetni, hogy ezen pártnak privilegiuma van arra, hogy a gabonaárát kénye-kedve szerint meghatározza és hogy a gazdák az ellen mitsem tehetnek.

Amidőn a közelmúltban egyesek alkotmányunk ellen törtek, a nemzet az ellen talpra állott és jogait kivívta.

Nap-nap után pedig látjuk, hogy az ügyvédi kar, a sajtó, a kereskedők, szóval a társadalom minden osztálya, amint észre veszi azt, hogy akár a kormány, akár egyesek által jogaikban megsértettek vagy megkárosítottak, az ellen állást foglalnak, minden ellenük intézett támadást visszavernek és jogaikat és megélhetésüket biztosítják.

Csak épp a gazdák azok, akik nyugodtan tárnak, hogy mások rajtuk élcsökörnek.

Vagy annyira éhhalálnak Magyarországon a gazdák, hogy nem tudnak ilyen manipuláció ellen védekezni?

Avagy olyan „nébánts virág” a börzének ezen kinövése, hogy ahhoz hozzászólni nem szabad?

Kötelessége itt mindenkinek jó tanácsot szolgáltatni és a baj orvoslásához segédkezet nyújtani, ha azt nem akarjuk, hogy gazdáink, az ország oszlopai sorra kidűljenek, tönkre menjenek.

Szerintem a baj oka abban rejlik, hogy a nagybirtokosok egy része szintén szereti a papirosbuzával „szerencsét próbálni”, más része pedig a különféle okokból nem ér rá ezen kérdéssel foglalkozni. A kisgazdák maguk pedig gyengék ahhoz, hogy ilyen hatalmas faktorra, mint ma a börze, szembe szálljanak. Itt a gazdasági egyesületeknek kellene kötelességüket teljesíteni és ezen bajra a kormány figyelmét felhívni.

Nem hiszem, hogy különösen a mostani, minden szép, nemes, igaz és hasznosért lelkesülő kormányunk közömbös legyen az, ha gazdáink tönkre mennek azért, mert termésüknek azon részét, amelyet a szocialisták nekik nagy kegyesen még meghagytak, potom áron el kell adniok, mert a beszártak ez így van előnyre és hogy ezen kormány nem fogja a legsürgősebb teendői közé sorolni a gazdák helyzetének a javítását.

Addig is azonban, amíg e téren a szükséges intézkedések megtételemek, nekünk gazdák-nak kell a bajon segíteni.

A vidéki pénzüzetek tagjai majdnem kizárólag földmivelőkből állanak. Ezen pénzüzet-zetekre hárul tehát azon sürgős kötelesség, hogy tagjaik, a gazdáknak gabonájukra a lehető legolcsóbb kamattal előleget adjanak és ezáltal megmentsék őket attól, hogy azt potom áron eladni kénytelenitessenek.

Szép és követésre méltó határozatot hozott e tekintetben a Zichyfalvi takaré- és hitelegylet, mint részvénytársaság, amidőn igazgatója, Wosching J. György indítványára kimondotta, hogy 200.000 koronáig terjedő összeget ad 6%-os kamattal a zichyfalvai gazdáknak előlegül gabonájukra, hogy ne legyenek kénytelenek buzájukat a mostani alacsony ár mellett eladni.

táncolt a kísérteties asszonyalak a levegőben, amint a lokomotivlámpa fénye ráesett. Mintegy eszeveszett örömben lóbálta karjait. A vonat vezetője előbb reá bámult, aztán rám.

— Ezért állította meg a vonatot?

— Ezért.

— Akkor több mint véletlen szerencse mentett meg ma bennünket.

Szóltanul haladtunk vissza. Utasok jöttek elébünk s kérdezték, miért állt meg a vonat. Egy körülbelül tizenéves chicagói is volt köztük, aki okosabb volt mindnyájunknál. Végig-hallgatta az elbeszélést, aztán a lokomotiv lámpájához fordult és behatóan vizsgálta. Figyelem-mel kísérttem, egyszerre csak sötét foltot látok az üvegen.

— Itt az ön fekete asszonya! — kiáltotta.

Ott volt — ez a tücsök, az üveg baloldali oldalán. Mikor ujammal megkopogtattam, fel-rebent.

Ez az egész történet. A tücsök, amint föl-a rá ugrált, támasztotta a fekete képet, melyet mi asszonynak néztünk. S amint hasztalan erőlködött, hogy kiszabaduljon, szárnyát egyre mozgatta s mi kiterjesztett karokat láttunk. Fel-igazított képzelődésem persze meg is nagyob-bitotta a képet s óriási asszony volt előttem. Hogy szegény tücsök, hogy került a lámpába, nem tudtuk meg, tán mikor a vízi állomáson álltunk s Jim a lámpákat vizsgálta. Az kétség-telen, hogy mint fekete asszony életünket men-tette meg. Ezért rá máziam be és akasztottam ide. Hadd emlékeztessem mindig az eseményre, melyet ön tán véletlennek fog mondani, én a gondviselés intézkedését látom benne.

Woods Henry.

Tekintve azt, hogy nevezett pénzüzetet a kérdéses összeg után maga is fizet 4 1/2-5%-ot, miután az osztrák-magyar bank, mint legolcsóbb pénzforgás, a vidéki pénzüzeteknek való hitel-nyújtás tekintetében — sajnos — egy kissé szűkebbli és így ezen pénzüzetet második kézből kénytelen és szükséges összeget beszerezni és tekintve, hogy a fenti pénzüzetet az előleggel megterhelt gabo-nát az illető gazdánál hagyja és így az a 6%-os kamaton kívül semmiféle raktározási avagy keze-lési költséget nem fizet, a zichyfalvai gazdák a lehető legolcsóbb előleghez jutnak és ezáltal azon kellemes helyzetben vannak, hogy fizetési kötelezettségüknek eleget tehetnek anélkül, hogy kénytelenek lennének gabonájukat potom árért eladni és a gabonaárak kedvezőbb alakulását bevárhatják.

Ha minden vidéki pénzüzetet ezen példát követné, úgy addig is, míg más intézkedések tételnek, a gazdák helyzetén javíva és a papiros-buzának a háboru sikeresen megüzene volna.

Zichyfalva. **Martin József,**
községi jegyző.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/8-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déligben gőzfürdő. A ká-
fürdő egész nap nyitva marad.

Augusztus 11. Könyvnyomdászok táncestélye a „Pest”-szállodában.

Augusztus 13. Közig. bizottság ülés.

— **Személyi hír.** Dr. Perisics Zoltán polgármester szabadságáról visszaérkezett s újra átvette hivatala vezetését.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közok-tatási miniszter Schwegel Franciska községi kisdudovónót a csöszteleki állami kisdudovodához kisdudovónóvé nevezte ki.

— **Rendkívüli városi közgyűlés.** Nagybecse-
rek város képviselőtestülete ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnökle-
te alatt ülést tartott. A közgyűlésen tudomásul vették a belügyminiszter határozatát a mérnöki szolgai állás tárgyában, amely szerint a város nem rendszeresíthet egy mérnöki szolgai állást, hanem ennek fejében 300 korona évi átalány utal ki a mérnöknek. Tudomásul vették a tör-
vényhatósági bizottság jóváhagyó határozatát a városi tisztviselők fizetésének rendezése tárgyá-
ban. elfogadták az új színházi szabályrendeletet és Goldstein Miksa és Radovancev Emanuel illetőségére vonatkozólag elutasító határozatot hoztak. Elfogadták azonosívtul az új bordély-
ügyi szabályrendeletet. A csendőrlaktanya be-beadására vonatkozólag a polgármester be-
jelentette, hogy a miniszterium jóváhagyta a kérelmezett 5600 korona évi bért, a verseny-
tárgyalást már kiírták s a beérkezett ajánlatok el-bírálására vonatkozólag kéri a képviselőtestüle-
tet, hogy holnap délután 3 órára minél nagyobb számban jelenjenek meg a tagok s döntsék el, melyik vállalkozónak adják át a csendőrlaktanya felépítését. Ezzel a mai rendkívüli közgyűlés holnapra elnapolta magát.

— **Köszönet.** Egy, magát megnevezni nem akaró jótékony ur, a „Bur” asztaltársaságnak szegény gyermekek felruházására szolgáló per-selyébe tizenkét koronát adományozott. Fogadja forró köszönetét, a szegény gyermekek nevében: a „Bur” asztaltársaságnak.

— **Rippka Ármán temetése.** Nagyszámu
közönség kísérté szombat délután az elhunyt érdemes zenetanárt, Rippka Ármán utolsó ut-jára. A temetésen, amelyet Magyar Pál plébános vezetett nagy segédlettel, küldöttségileg megjelent a nagybecskereki filharmoniai egyesü-
let is s ennek nevében Filkovich Boldizsár egyesületi elnök mondott a ravatal mellett meg-
indító bucsuztatót volt karnagyunknak, egyben díszes koszorút is helyezett a megboldogult sir-jára, ezzel a felirással: „A nagybecskereki fil-
harmoniai egyesület szeretett igazgatójának”. A gyászszertartáson a dalárda elénekelt Beethoven és Egressy gyászdalait, majd kivitték a holttestet a róm. kath. temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték. Ma reggel 9 órakor engesztelő zenés mise volt az elhunyt lelki üdvéért, amelyen ismét a „Harmonia” dalegylet működött közre. A requiemem a gyászba borult család és az elhunyt zenetanár számos ismerőse és barátja volt jelen.

— **A honvéd tartalékosok behívása.** Katonai körökben, ugyszintén a sajtóban is az a hír ter-jedt el, hogy sem a közös ezredkekhez, sem a honvédséghez nem hívják be az idén a tartal-
lékosokat a nyári és az őszi hadgyakorlatra. Mint most ujabbban jelentik, úgy a hadügyi, mint a honvédelmi kormány megváltoztatta ezt a tervet. A honvédelmi miniszter távirai rendeletére a honvéd tartalékosoknak július 21 én 35 napi fegyvergyakorlatra kell bevonulniok. A honvéd-ség minden századhoz 160 embert hívtak be. Tekintettel arra a körülményre, hogy a tényle-ges állomány tisztiek az ujoncképzéssel lesz-
nek elfoglalva, a behívott tartalékosok gyakor-lataikat csaknem kizárólag tartalékos tisztiek vezetése alatt fogják végezni.

— **A szegedi iparpártoló kongresszus.** Sze-
gedről jelentik: Miután a szegedi iparpártoló kongresszusra való jelentkezések határideje lelett, most már biztosan állíthatjuk, hogy az első ipar-pártoló nagygyűlés, melyet a szegedi magyar iparpártoló szövetség kezdeményezett, a legfé-
nyesebb sikernek néz elébe. A nagyfontosságú kérdések, melyek ott megbeszélletnek, valamint az előteli vendégek, kik ott jelen lesznek, egy-
aránt feljogosítanak a fenti következtetésre. A végrehajtó szűkebb bizottság állandóan ülészik és végzi a kongresszus belső és külső ügyeit. Most készülnek a csinos jelvények, melyet min-den vendég megkap, emlékeztetőül a Szegeden eltöltött napokra. A kongresszusra je entkezettek között van Torontál vármegye törvény-hatósága és a nagybecskereki ipartestület.

— **Az écskai duzzasztó.** Mint értesülünk, az écskai kamrazsilip és duzzasztómű vasszerke-zetének víznyomási fpróbáját f. hó 26 án fog-ják megtartani. A hajósok, parti birtokosok és uszodatulajdonosok előleges tájékozása szempont-jából közölik, hogy e célból a vízszint az enge-délyezett legnagyobb magasságig fogják fel-duzzasztani és ennek folytán a Béga vízszíne Nagybecskereken 60 cm-rel, vagyis a vízmércén mintegy +150 magasságig fog emelkedni. A nyomási próba után további intézkedésig a nor-mális duzzasztást fogják előidezni, melynek hatása alatt a víz színe a nagybecskereki vízmércén +90 és +140 között fog váltakozni.

— **A famunkások gyűlése.** A nagybecskereki famunkások u. m. asztalosok, esztorgályosok, kerékgyártók, kocsi gyártók, kártyások, kosár-fonók stb. tegnap délután a melence-utcai Elmer-féle vendéglőben népes értekezletet tartottak a szakszervezet megalakítása céljából. Miután Lauer Ferenc felolvasta és megmagyarázta a létesítendő szervezet alapszabályait, a gyűlés egyhangulag kimondta a nagybecskereki faipari munkások szakszervezetének megalakulását s nyomban meg is választották a szakszervezet vezetőjét, a mely a következő tagokból áll: Salyó Márton elnök, Szommer Antal alelnök, Krumenacker Mihály pénztárnok, Cselli-kovszky Ferenc jegyző, Csányi Ádám és Maler János ellenőrök, Reber Gusztáv és Koch József bizalmifőnök.

— **Szerencsétlen kocsi kázás.** Könnyen vég-zetessé válható baleset érte a minap Hausner Achill cs. és kir. őrnagyot, a helybeli közös zárszólalj parancsnokát és családját. Az őrnagy ugyanis sétakocsizást tett családjával s az écskai úton a lovak valamitől megijedve, örült vágatásba fogtak úgy, hogy a legnagyobb erőmegfeszítéssel sem lehetett őket megállítani s a kocsi egy kiálló kőbe ütközve, felborult. Az esés alkalmával az őrnagy kis leánya szenvedett súlyosabb termé-szetű sérüléseket, a többieknek, apró horzsolások-tól eltekintve, nem történt komolyabb bajuk.

— **Országos tisztviselőszövetség.** Egyesü-lésben az erő* jelszóval a tisztviselők országos mozgalmat indítanak országos szövetség alapí-tására. A szervezőbizottság most küldötte be hozánk is a felhívást, a mely szól minden rendi és rangú tisztviselőnek, aki az államot, az egy-házakat, a vármegyéket, az intézeteket szolgálja és szól egyuttal a magántisztviselőknél is. A szövetségnek első célja az, hogy mindama előkért, a melyekért a tisztviselők eddig külön-külön, tehát szétforgácsolt erővel küzdöttek, mostan egységesen, tömörített erővel küzdjön. Ránmutat ezzel kapcsolatban a szövetség felhívása arra, a nagy kölcsönösségre és szervi összefüggésre, a mely a tisztviselők egyes csoportjainak érdekei között van és a melyet eddig nem igen vettek észre. Így a kötelező nyugdíjbiztosítás hiányát a magántisztviselők égető sebe gyanánt tekintik a világ, amely — a közhit szerint — nem is érdekli az állami tisztviselőket, a kiknek megvan nyugdíjjogosultságuk. Viszont azt az anomáliát, hogy a miniszteriumoknál, bíróságoknál, törvény-hatóságoknál hat-nyole évig díjtalanul szolgál-nak jogvézett emberek, oly bajnak tekintet-ték, mely a magántisztviselőket nem érdekli. Második nagyfontosságú célja az alakuló szövet-ségnek a tisztviselők anyagi helyzetének alapos

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatták a költségvetési vitát.

Az elnöki bejelentések után ma a kereskedelmi tárca költségvetése került sorra, amelyet Babó Mihály előadó ismertetett részletesen s egyben kérte a kormányt, hogy szerezze meg az önálló vámterület garanciáját.

Utána nyomban Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter szólalt föl. Beszédét azzal kezdi, hogy a költségvetés nem a mostani kormányé, de vállalja érte a felelőséget, annál is inkább, mert megtalálható benne a jelenlegi kormány kezének nyoma is. Konstatálja, hogy a kereskedelmi szerződések az adott helyzet következtében 1917-ig kötik a kormány kezét. Az önálló vámterületre vonatkozólag az az álláspontja, hogy amíg Ausztriával előnyös egyezséget köthetünk, addig nem kell forszirozni az önálló vámterületet. Ha azonban ilyen előnyös egyezség Ausztriával nem sikerül, ott van az 1899-iki törvénycikk, amely megadja a jogot az önálló vámterületre. Ő 1915-ig — amennyiben addig kormányon lenne — az erőgyűjtésre fordítja működését, az önálló vámtarifát azonban mindenestre érvényesíti. Szólt azután a miniszter az iparfejlesztésről, amelynek előmozdításaképen az ipari munkások szaporítása fogja különös gondját képezni.

Magyarországból — ugymond — iparországot kell csinálni, mert addig szegény és szolgaország lesz. Beszéde további folyamán hangoztatta, hogy revidálni kell a közszállítások ügyét, az ipartörvényt, gondoskodni fog a vízierő kihasználásáról a csatornák szaporításával s igyekezni fog a magyar kereskedelemnek új piacokat szerezni. Általában hangsúlyozza, hogy a magyar ipar és kereskedelem terén magyar politikát kell és fog csinálni. Ajánlja a költségvetést elfogadásra. (Általános élénk helyeslés)

Mihályi Tivadar nemzetiégi három javaslatot nyújt be, amelyek közül az egyik arról szól, hogy a pénzintézetek mindenféle címen 8%-nál nagyobb kamatot ne szedhessenek. Mihályinak ezt a javaslatát a Ház el is fogadja.

Az ülés folyik.

A király Budapesten.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint a király az idén ősszel hosszabb ideig fog Budapesten tartózkodni. A király október 10-ike körül fog Budapestre érkezni s november közepéig marad a magyar fővárosban. Itt tartózkodása alatt több udvari ünnepély, Gödöllőn pedig udvari vadászatok lesznek.

A delegáció.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint jól értesült forrásból jelentik, a delegációkat október 15-ikén nyitják meg Budapesten.

A képviselőház nyári szünete.

Budapest, július 23. (A „Torontál” ered. távirata.) A költségvetési vita előreláthatólag még e héten véget ér, úgy, hogy a jövő héten a képviselőház megkezdheti nyári szünetét. A vezető körök már megállapodtak abban, hogy a Ház a nyári szünetre önmagát napolja el.

Kossuth Ferenc Szombathelyen.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata) Szombathelyről jelentik: A szombathelyi tulipánkiállítás idejét immár megállapították és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg szeptem-

tember hó 8. és 9-ik napjára tűzték ki. Az ünnepélyre Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is városunkba érkezik és egyúttal résztvesz a megyei függetlenségi pártnak szeptember hó 10-én Szombathelyen tartandó alakuló nagygyűlésén.

A horvát ügyek.

Budapest, július 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gróf Pejacsevich horvát bán a képviselőházban ma fölkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott. Mint a képviselőház folyosóján beszéltek e tanácskozáson eldönt a horvát osztályfőnökök kinevezésének ügye.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. július 23.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buz a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	15.—	15.20	79	15.95	16.25
Pestvidéki	74	14.10	15.65	78	15.65	15.75
Bánsági	75	—	—	79	15.95	16.—
Bácskai	74	14.70	14.90	77	15.45	15.65
Szerbiai	76	15.35	15.55	79	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig
Rozs	elsőrendű	—	—
„	középmínőségű	12.60	12.80
Árpa	takarmányúru I. r.	—	—
„	másodrendű	12.30	12.60
Köles	—	11.80	12.10
Zab	elsőrendű	—	—
„	középmínőségű	20.—	20.50
Tengeri	belföldi új	19.50	20.—
„	román vagy bolgár	12.40	12.60
„	cinquantin	—	—
Repce	káposzta	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, július 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15 00 — —
Buza (áprilisra 1907.)	15.58 — —
Rozs (októberre)	12 72 — —
Zab (októberre)	12 94 — —
Zab (áprilisra)	13.14 — —
Tengeri (júliusra)	12 54 — —
Tengeri (augusztusra)	12.58 — —
Tengeri (áprilisra 1907.)	12.64 — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1906. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibánárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Mődöséről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.
 Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 9 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Mődösra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.
 Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányu vonal) délután 12 óra 20 perc.

ujjászervezése, megjavítása. Erre nézve tervezi részvénytársasági alapon egy oly takarékpénztárnak szervezését, mely takarékpénztár részvénytételei kényszer nélkül minden tisztviselőnek olcsó személyi kölcsönt nyújtson. Egy-egy részvény ára mindössze husz korona és amennyiben tisztviselő jegyzi a részvényt, ez összeget is részletekben, három év alatt fizetheti meg, még pedig a nélkül, hogy a be nem fizetett összeg után kamatot fizetni tartoznék. A szövetség által kitűzött üdvös célok közül kiemeljük még az internátusok, üdülőházak, otthonok létesítésének ter-
 vét. Budapesten és a vidék több városában a tisztviselők gyermekei részére internátusokat, fűrdőhelyeken üdülőházakat, végül Budapesten egy tisztviselő-otthont fog a liga létesíteni. A szövetségnek e felhívását megküldi a szövetség titkári hivatala minden érdeklődőnek, aki ez iránt Dános Árpád dr.-hoz, a szövetség ideiglenes titkárához (Budapest, VIII., Práter-utca 45) fordul.

— **A doktor.** Ime, egy igen egyszerű kis eset, amely a héten történt Budapesten s amely tíz évvel ezelőtt meg se történhetett volna.

Egy körüti házban járta végig a lakásokat egy szegény ember. Koldulás közben elérkezik a második emeletre, egy orvos lakása elé.

Becsönget.

Szöke hölgy nyitja ki az ajtót. A koldus alázat-
 tal szól:

— Itthon van az orvos ur, kérem?

— Itthon. Talán beteg?

— Nem vagyok beteg, kérem, más az én bajom. Szegény ember vagyok. Ugyan kérem, kisasszony, kérje meg az orvos urat, adjon nekem egy elviselt öreg nadrágot...

A kisasszony elmosolyodik. Aztán szemét le-
 sülve szól:

— Kérem... én vagyok a doktor.

— **A cséplőgép áldozata.** Sulyos baleset érte a minap Németnagy-szentmiklóson Gassenfeld Jakab gazdálkodó N. Miklós nevű román munkását. Az alig tízennyolc éves szerencsétlen legény ugyanis a cséplő géppel dolgozott, amikor inge hirtelen a forgó henger külső kerekébe csavarodott. A megrémült legény kétségbeesett erőmegfeszítéssel igyekezett magát kiszabadítani, miközben jobb keze a szij és a kerék közé került. A kerék megával rántotta és a fél karját a szó szoros értelmében letépte, mire a szerencsétlen a földre zuhant. Keze a kerekék közt maradt. Esméletlen állapotban szállították a kórházba.

— **Tűzek.** Mődöséről jelentik: L a u x Jánosnak párdányi 260. számú nádfüdeles háza a napokban a kémény táján kigyulladt és leégett a padláson levő élelmi cikkekkkel és gazdasági eszközökkel. A kár állítólag 2980 korona. Az épület biztosítva volt. A tűz a csendőrség jelentése szerint a károsult nejének, szül. Kaiser Katalinnak a kenyérsütésnél való gondatlansága folytán keletkezett.

Bókán szintén a napokban leégett K o v á c s Sándornak 384. számú háza. A kár 700 korona, amely biztosítás útján megtérül.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Lippáról jelentik, N e k u György kizdiai földműves tegnap este vadállatias kegyetlenséggel fejszével agyonütötte Z s o r z s e l z k u György kizdiai földművest, aki gyilkosának csapásai alatt jászó nélkül meghalt. Hogy a véres esetnek mi az oka, azt a vizsgálat — mely már megindult — lesz hivatva megállapítani. Kizdian azt hiszik az emberek, hogy a legutóbbi lippai képviselőválasztáson szólalkozott össze a gyilkos és áldozata s a gyilkosságot boszu okozta, de lehet az is, hogy asszony van a dologban, mert a gyakori kizdiai gyilkosságokat nagyobb részben féltékenység idézi elő. A vizsgálat folyik.

Irodalom.

* **A „Magyar Szemle”** (szerkeszti Szamere György) XVIII. évfolyamának 29. száma izléses külsővel s a következő tartalmas és figyelemre-méltó közleményekkel jelent meg: Marcus: Rembrandt — Egy firenzei asszony levelei a XV-ik századból. — Kosztolányi Dezső: A hidon. — Progenies Hevae: Szabina álma. — Palágyi Lajos: Éjjel a hajón. — Kortsák Jenő: Szerelmem. — Regény: Handel-Mazetti Enrica: Jesse és Mária (25. folyt. Fordította Auer István.) Marcus: A hétről (Kürthy György rajzai). — Irodalom: K. D. Palágyi Lajos költeményei. — Surányi Ernő költeményei. — Képzőművészet: Tábori Kornél: Repin, az oroszok Munkácsyja — Színház: Guthi-Barna: Az éjjeli ügyész. — A szerkesztő üzenetei. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Eszterházy utca 15.

* **Uj Idők.** Nyári képek jegyében jelent meg az Uj Idők e heti száma. Eredeti rajzot Nagy Vilmostól hoz. Aktuális felvételei közt érdekes egy milánói felvétel, amint az olasz királynő meglátogatja a magyar pavilont. Novellát a legújabb számba Szikra, Herman Bang. Nagy Endre, Vándor Iván irtak, cikket Wolfner Pál, Szerb Zsigmond, verset Farkas Imre és Zivuska Andor. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Csenta község előljárósága.

837. szám 1906.

727-3.1

Hirdetmény.

Csenta község határában fekvő „Ecsin” töltés zsilip-áterszének építése nyilvános árlejtés útján biztosítani határoztatott.

Ezen 439 korona 20 fillérrel előirányzott munkára az árlejtés Csenta község-házán 1906. évi július hó 31-én d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Erről a vállalkozni óhajtok azzal értesítetnek, hogy a részles terv és feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Csenta, 1906. évi július 20-án.

Grandjeán s. k.,
h. jegyző.

Vucsenics s. k.,
bíró.

Szabad kézből
eladó
a melencei-utea 437. számú
— ház —
igen kedvező fizetési fel-
— — — tételék mellett. — — —
Tulajdonos:
Nagybecskereki takarékpénztár.

(25-x.30)

2015. sz. 1905.

729-1.1

Árlejtési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a községi faiskolában levő kertészlak kibővítése árlejtés útján 1906. évi július hó 27-én d. e. 9 órakor biztosittatik. Az előirányzott összeg 600 kor. Az árverelő annak 10%-ékát, azaz 60 kor. bántpénzül köteles letenni. A költségvetés a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthező.

Tomasovác, 1906. július 21-én.

Tomasovác község előljárósága.

Két
butorozott szoba
kiadó
Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715-x.5)

3839. és 4037. szám. 1906.

726-1.1

Árlejtési hirdetmény.

Az előfogati szolgálmány teljesítésének biztosítása végett folyó évi augusztus hó 6-án délelőtt 9 órakor a városi nagy tanácssteremben nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Az árlejtezők tartoznak az árlejtés kezdete előtt 200 korona óvadékat az árlejtés vezetőjénél letenni, mely óvadékat a vállalkozó a vállalati összeg 10% biztosítékra azonnal kiegészíteni tartozik.

Szabályszerűen szerkesztett, 1 koronás okmánybéllyel ellátott zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyekhez biztosítékként az ajánlati összeg 10%-a bemellekelendő, az ajánlatok pedig az árlejtés kezdetéig a városi tanács iktató hivatalánál nyujandók be.

Az árlejtési feltételek a városi levéltárban megtekintheők és 1 korona díj lefizetése ellenében ugyanott megszerezhetők.

Pancsova th. város tanácsának 1906. évi július hó 16-án tartott üléséből.

Polgármester helyett:

Róth,

h. főjegyző,

Egy jókarban levő könyvszekrény

(üvegtáblával)

megvételre kerestetik.

Ajánlatokat a kiadóba.

(731-x.1)

Ajánlati hirdetmény.

A szerbeleméri gör. kel. szerb egyház-község templom kifestése körüli és 6179 korona 64 fillér költséggel előirányzott aranyozási, festő, mázó és egyéb tatarozási munkák elvállalása iránt folyó évi augusztus hó 5. napján írásbeli ajánlati tárgyalás fog megtartatni.

Részletes költségvetés és szerződési minta a szerbeleméri gör. kel. egyházközség előljáróságánál betekinthező. Ugyanott befizetendő az előirányzott összeg 5%-a bántpénz gyanánt is.

A szerbeleméri gör. kel. szerb egyházközség 1906. évi július hó 22-én tartott gyűléséből.

Gör. kel. szerb egyházközség
elnöksége.

730-2.1

Torontálmegye nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.

3596. kig. szám. 1906.

725-3.1

Pályázati hirdetmény.

A 800 korona évi fizetéssel javadal-mazott német nagyszentmiklósi köz-ségi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni óhajtokat, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítés megszerzését igazoló bizonyít-ványaikkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb 1906. évi augusztus 5-éig annál is inkább adják be, mert a kiirt határidő után be-érkező kérvényeket tekintetbe venni nem fogom.

Nagyszentmiklós, 1906. évi július hó 20-án.

Keresztes,
tb. főszolgabíró.

Selyem Spitz

tisztavérű orosz, 2 drb, him
és nőtény, 10 hónapos,
fekete, hosszuszőrű eladó.

— Felvilágosítást ad a tulajdonos —

Heyer József Bánlak.

721-2.2

A törökkanizsal járás főszolgabírájától.

4414. szám. V. 1906.

724-1.1

Pályázati hirdetmény.

A törökkanizsai járáshoz tartozó Csóka községben megüresedett községi írnyi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással 600 korona fizetés és 80 korona kézbesítési díj élvezete van egybekötve.

Felhivom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizony-lattal felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 10-ig nálam adják be.

Törökkanizsán, 1906. július hó 19-én.

Tallán,
főszolgabíró.

EGY LAKÁS

4 szobából, szükséges mellék-helyiségekkel és zárt folyosóval
augusztus hó 1-re kiadó.

Várkonyi-féle ház, Melencei-
utea 18. Bővebbet ugyanott.

(483-x.35)

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.